

פרוטוקול מס' 31

מישיבת ועדת הכנסת, ביום ד', ג' באדר ב'
תשי"ז - 6.3.57, בשעה 10.00.

ד. נצר	היו"ר ב. אזניה	בכחו:
מ. סנה	ע. איכילוב	
א. עבאס	ח. אריאב	
א. רמז	ש. בכה	
ש. שורש	י. גרינברג	
א. תלמי	מ. נורוק	
נ. ניר		

מוזמנים:
 יו"ר הכנסת י. שפרינצק
 מזכיר הכנסת מ. רוזטי
 סגן מזכיר הכנסת א. צידון
 מזכיר יו"ר הכנסת ח. ליאור

סדר היום:
 תלונת יו"ר הכנסת נגד התנהגות
 5 חברי סיעת "חרות" בישיבת מליאת
 הכנסת ביום ג', ב' באדר ב' תשי"ז
 (6.3.57)

היו"ר ב. אזניה:
 אני פותח את הישיבה על סדר-היום
 עומדת תלונה של יושב-ראש הכנסת,
 על התנהגות חברי הכנסת ח. לנדאו, ח. מגורי-כהן, ש. יוניצ'מן,
 א. רזיאל-נאור וי. שופמן בישיבת הכנסת אתמול.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק:
 אני קודם כל חושב, שאם הישיבה
 עכשיו תתקיים או לא תתקיים, אני
 יכול להגיד דברי עכשיו, ואם הישיבה תיקבע לזמן אחר, יקריאו
 בישיבה הנאה את דברי, בנוכחות הנאשמים. כי לי אין פה מה
 להתווכח ולהוסיף בירורים.

אני מבקש את ועדת הכנסת להגיב
 באופן חוקי והגיוני על התנהגותם הפרועה, הטבזה את הכנסת
 ופוגעת קשה ביושב-ראש המנהל את הישיבה - התנהגותם של
 חברי-הכנסת לנדאו, שופמן, יוניצ'מן, רזיאל-נאור ומגורי-כהן.
 ועדת הכנסת מצאה לנכון לקבוע שש שעות לבירור הענין. בשבילי
 זה היה קצת מפתיע. הענין שהיה בסדר-היום של ישיבת הכנסת
 נדון ובורר די והותר, ולפי השערתי היה מספיק שהמפלגות יקבעו
 את יחסן להודעת ראש הממשלה בצורת הודעות בלבד, אבל ועדת
 הכנסת מצאה לנכון לתת אפשרות נרחבת - שש שעות - לביטוי
 ולהערכה ולקביעת יחס להודעת ראש הממשלה בישיבת הכנסת ביום
 ג' באדר ב'.

בין חברי סיעת חרות ישנם אנשי-ביטוי,
 והיתה להם אפשרות מלאה להביע את דעתם. אולם במקום ביטוי
 ליגאלי בדיון, הם בחרו לערוך ולארגן אובסטרקציה סקנדאליזית.

בכנסת מובעות דעות שונות וישנם
 חילוקי-דעות, ויש שלפעמים פורצת באופן ספונטאני איזו שהיא
 תגובה, גם זה לא רצוי, והיו"ר משתדל לשמור על הסדר, אולם
 התפרצות תגובתית אפשרי להבין. בהתפרצות השיטתית של חברי
 הכנסת של "חרות" בישיבה הנ"ל לא היתה כל ספונטאניות כתוצאת
 דברים שנאטרו מעל במת הכנסת על-ידי ראש הממשלה.

במשך היום שבו היתה צריכה להיות ישיבת הכנסת, היתה לי שיחה עם באי-כח "חרות", לאחר שהגיעה אלי שמועה שהם מארגנים אובסטרוקציה. בקשתי והשתדלתי להשפיע, שלמען כבוד הכנסת זה לא ייעשה. ידעתי שהישיבה תהיה מלאה באורחים, דיפלומטים ואורחים מחוץ-לארץ; והשתדלתי לדבר אתם על הצורך של שמירת הכבוד והסדר.

התגובה היתה מעורפלת מאד, ונאמר לי שלפעמים מתפרצת התגובה לא רק באחריות המתפרצים. אני קובע שבנאומי של ראש הממשלה לא היתה אף מלה פוגעת באופן אישי או קולקטיבי במישהו בכנסת; האובסטרוקציה הזאת היתה מאורגנת למפרע ומכוונת. באי-כח "חרות" הודיעו לי שתהיה להם התייעצות וידונו גם על פנייתו, והנה באה ההתנהגות הפרועה הממושכת בישיבת הכנסת, שאני רואה אותה כהתנקשות בחופש-הבידור והגיטוי בכנסת, וזה פועל באופן דמוראליזציוני.

הכנסת, כמעט כולה היתה בהתאפקות ובהקשבה לדברי ראש הממשלה, והאובסטרוקציה של אנשי "חרות" פגעה קשה ברבים מחברי הכנסת, והם התאפקו עד הרגע האחרון, עד שפקעה הסבלנות. הגורמים שמביאים להתפקעות הסבלנות מחללים את הכנסת, שהגיעה לרינומה שיש לה רמה פרלמנטרית גבוהה. ואתמול היה חילול.

לא פסקתי מלבקש ולקרוא לסדר, אבל הם לא שעו, לא שמו-לב לשום הערות ולא לקריאות לסדר. הם הרסו את הסדר. אני תובע שהורסי הסדר ייענשו ויושם קץ לצורה זו של טירור.

אינני מוצא לנחוץ להסביר יותר. כולם היו עדים למה שקרה בכנסת. אין לי מה להסביר יותר. אני מבקש את חברי ועדת הכנסת לעמוד על משמעותו ובהסדר בכנסת. אצי מבקש את ועדת הכנסת להפסיק את החילול הזה של הכנסת.

ג. גיר:
בקשה ליושב-ראש הכנסת: אתמול בישיבת הכנסת, יושב-ראש הכנסת הודיע שהוא מעביר לוועדת הכנסת האשמה בגד חמשה אנשים. בין חמשת האנשים היה ח"כ בדר ולא ח"כ שופמן.

מ. נורוק: חבר-הכנסת שופמן היה.

ג. גיר: אני מבקש להגיד שהיתה טעות, למען הסדר. יו"ר הכנסת י. שפרינצק: היתה טעות. במקום ח"כ בדר צריך לבוא ח"כ שופמן. אני קראתי בשמו של ח"כ שופמן ולא קראתי בשמו של ח"כ בדר. כשדברתי, אמרתי: אלה ואלה.

היו"ר ב. אזניה: יו"ר הכנסת טוען שהמפריע שנקרא שלש פעמים לסדר היה ח"כ שופמן.

ג. גיר: אתמול בכנסת הודיעו על ח"כ בדר, והיום - חבר-הכנסת שופמן.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: אתם יכולים למעון שקראתי בישיבת הכנסת ששה שמות ולא חמשה. אולם אני מביא את קובלנתי על חמשה שנקבתי בראשית דברי בישיבה זו.

א. תלמי: יש לי רושם שלא כל אלה נקראו שלש פעמים לסדר - לא כולם.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: קראתי עשרות פעמים לסדר. נמנעתי מהכרח להפסיק את הישיבה. לא רציתי. כולם נקראו עשרות פעמים. חבר הכנסת לנדאו ואחרים המשיכו בצעקותיהם גם אחרי האזהרה השלישית.

הדברים לקבל זאת. לא נוכל עכשיו להוציא עשרים חברים מהכנסת
למשך שתיים. לא נוכל, עם כל הרצון הכי טוב.

אני מציע שיהיה ברור כי ועדת הכנסת
התכנסה; שהיא שטעה את דבריו של יושב-ראש הכנסת. זאת אני
מוכן לקבל בלי כל התנגדות. החלטה מפורטת האומרת, שכולנו
העלינו בהרדה את שאלת הסדרים ההכרחיים במליאת הכנסת,
והחלטנו על קיום ישיבה מיוחדת קרובה, אשר הסעיף היחיד שיעמוד
בה יהיה התביעה הזאת של יושב-ראש הכנסת לגבי חמשה החברים.
אין לנו אפשרות אחרת ברגע זה.

היו"ר ב. אזניה:
אני רוצה שנשקול לרגע הגיון שבדברים
כלפי חוץ וכלפי פנים. אי-אפשר בנת-
אחת לטעון שהעניין הוא יוצא מגדר הרגיל וחמור, ומצד שני לטעון
שאיננו יכולים לשנות את סדרי החיים שלנו לאחר תום הישיבה.
מה זאת אומרת, איננו יכולים? אנחנו אחראים לקיומה של הכנסת
בישראל, לא פחות ולא יותר. אזי כל הסידורים של כל האנשים,
כבודם במקומו מונח, אך מוכרחים להסירם הצידה ובלבד שבאותו
יום נשב ונדון, ונשב שלש שעות וארבע שעות ולא נעביר זאת
לפסים של ישיבה סדירה של ועדת הכנסת.

ע. איכילוב: הצעתי ישיבה מיוחדת.

היו"ר ב. אזניה:
אני מוכן לפשרה: סחר בבוקר, שום
דבר שיש בו הצמדה לימי הכנסת בלבד,
איננו ממצה את העניין. אחת מן השתים, או שאומרים: עכשיו -
אז טוענים: אי-אפשר להוציא חברים מהמליאה, או שאומרים: אחרי-
הצהריים, ואז טוענים: אנחנו מגינים, נורא על כבוד הכנסת
אבל מוכרחים לנסוע הביתה.

ע. איכילוב: אני מציע סחר ב-12, בקריה בתל-אביב.

היו"ר ב. אזניה: בשעה 10.

ש. נבה: אני מציע תיקון אחד בסיכום: שועדת
הכנסת התכנסה והחליטה להמשיך
ולסיים את הדיון. זאת אומרת, התחלנו היום ולא גמרנו; אז
גומרים סחר, כדי שתהיה רציפות.

א. רמז: אני בטוח שיהיה יותר קשה לקבץ סחר
את האנשים מאשר היום.

סוכם: המשך הדיון, בישיבת העצרת הכנסת
שתקיים סחר, 7.3.57 בלשכת
יו"ר הכנסת בקריה, תל-אביב,
בשעה 11.00 לפנה"צ.

הישיבה נועלה בשעה 10.30.